

Investing in your future

EUROPEAN
UNION
European Regional
Development Fund

KRETINGOS MIESTO PAVIRŠINIŲ (LIETAUS) NUOTEKŲ TINKLŲ PLĖTROS SPECIALUSIS PLANAS

KONCEPCIJA

TVIRTINU:

UAB „Daugėla“ direktorė
G. Sakalauskienė

_____
(parašas)

2012-06-07
(data)

A.V.

OBJEKTAS: KRETINGOS MIESTO PAVIRŠINIŲ (LIETAUS) NUOTEKŲ
TVARKYMO SPECIALUSIS PLANAS

ETAPAS: KONCEPCIJA

PERKANČIOJI ORGANIZACIJA: KLAIPĖDOS UNIVERSITETAS

RENGĖJAS: UAB „DAUGĖLA“

Vilnius
2012

TURINYS

1. ĮVADAS.....	3
2. PAGRINDINIAI PLANO TIKSLAI.....	4
3. PLANO SAŠAJA SU TEISĖS AKTAIS, KITAIS PLANAIS AR PROGRAMOMIS.....	4
4. PLANO ALTERNATYVŲ APRAŠYMAS.....	6
5. PAVIRŠINIŲ (LIETAUS) NUOTEKŲ TVARKYMO TERITORIJŲ NUSTATYMAS	7
6. PAVIRŠINIŲ (LIETAUS) NUOTEKŲ TVARKYMO INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS KRYPTYS, PRIORITETAI IR REIKALAVIMAI PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ TVARKYMOUI PAGAL TERITORIJOS UŽSTATYMO POBŪDĮ.....	7
6.1. ESAMOS IR PERSPEKTYVINĖS GYVENAMŲJŲ NAMŲ TERITORIJOS, SODAI	12
6.2. ESAMOS IR PERSPEKTYVINĖS TERITORIJOS, SKIRTOS PREKYBOS, PASLAUGŲ, PRAMOGŲ STATINIAMS STATYTI, VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBĖS INSTITUCIJOMS, KITOMS IŠ VALSTYBĖS AR SAVIVALDYBIŲ BIUDŽETO IŠLAIKOMOMS ĮSTAIGOMS, TRADICINĖMS RELIGINĖMS BENDRUOMENĖMS IR BENDRIJOMS, DAUGIAFUNKCINĖS PASKIRTIES TERITORIJOS	13
6.3. ESAMOS IR PERSPEKTYVINĖS TERITORIJOS, SKIRTOS PRAMONĖS IR GAMYBOS ĮMONIŲ, SANDĖLIŲ, TERMINALŲ BEI KITŲ SANDĖLIAVIMO OBJEKTŲ STATYBAI	14
6.4. ESAMOS IR PERSPEKTYVINĖS VISŲ RŪŠIŲ TRANSPORTO IR PĖSČIŲJŲ JUDĖJIMO, INŽINIERINIŲ STATINIŲ IR INŽINIERINIŲ TINKLŲ TERITORIJOS	15
6.5. ESAMI IR PERSPEKTYVIAI ŽALIEJI PLOTAI (BENDROJO VIEŠO NAUDOJIMO TERITORIJOS IR APSAUGINIAI ŽELDINIAI).....	16
7. BENDRIEJI KRETINGOS MIESTO PAVIRŠINIŲ (LIETAUS) NUOTEKŲ TVARKYMO INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS PRIORITETAI	17
8. BRĖŽINIAI.....	18
KRETINGOS MIESTO PAVIRŠINIŲ (LIETAUS) TINKLŲ PLĖTROS TVARKYMO SPECIALUSIS PLANAS. KONCEPCIJA	18
9. PRIEDAI	19
1. SAVIVALDYBĖS TARYBOS SPRENDIMAS DĖL SPECIALIOJO PLANO RENGIMO.....	19
2. SPECIALIOJO PLANO RENGIMO DARBŲ PROGRAMA	19
3. PLANAVIMO SĄLYGOS	19

1. Įvadas

Kretingos miesto paviršinių (lietaus) nuotekų tinklų plėtros specialiojo plano rengimo pagrindas – Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2010-10-28 sprendimas Nr. T2-378 „Dėl projekto „Šiuolaikinis vandens valdymas“. Specialiojo plano rengimo paslaugos finansuojamos pagal Pietų Baltijos bendradarbiavimo per sieną 2007-2013 programą, kurios apimtyje 2009 buvo metais pradėtas vykdyti projektas „Šiuolaikinis vandens valdymas“ (sutr. projekto pavadinimas MOMENT). Šis projektas yra Euroregiono „Baltija“ bendradarbiavimo dalis. Juo siekiama pagerinti vandens išteklių valdymą vietiniame ir regioniniame lygiuose, į šią veiklą įtraukiant visų lygių suinteresuotų grupių atstovus bei visuomenę. Projekto MOMENT partneriai yra Lietuvos, Lenkijos, Rusijos ir Švedijos savivaldybės, mokslo institucijos, kt. Iš Lietuvos projekto partneriai yra Klaipėdos universiteto Baltijos pajūrio aplinkos tyrimų ir planavimo institutas ir Klaipėdos r. savivaldybė. Siekiant sukurti regioninį bendradarbiavimo tinklą Pietinėje Baltijos dalyje, keistis informaciją ir geriau suprasti upių baseinų valdymo principus, naudojamus metodus, modelius, technologijas ir pan. bei mažinti Akmenos – Danės upės baseino taršą, 2010 metais projekto partneriai pritarė, kad projekte asocijuotų organizacijų teisėmis dalyvaus Kretingos rajono savivaldybė, UAB „Kretingos vandenys“, o Kretingos rajono taryba 2010 m. spalio 28 d. sprendimu Nr. T2-378 pritarė dalyvavimui projekte asocijuotos organizacijos teisėmis.

Planavimo organizatorius: Kretingos rajono savivaldybės administracijos direktorius, Savanorių g. 29A, LT-97111 Kretinga. Tel. (8 445) 53141, Faks. (8 445) 52448. El. paštas: savivaldybe@kretinga.lt, adresas internete: www.kretinga.lt.

Plano rengėjas: UAB „Daugėla“, Žalgirio g. 90-505, 09303 Vilnius, tel./faks. (8 5) 2733385. El. paštas: daugela@daugela.lt, adresas internete: www.daugela.lt.

Planuojama teritorija: Kretingos miestas.

Kretingos miesto paviršinių (lietaus) nuotekų tvarkymo specialiajam planui rengti planavimo sąlygas parengė ir išdavė:

- Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentas (2011-03-17 raštas Nr. (9.14.3.)-LV4-1113).
- Kretingos rajono savivaldybės žemės ūkio skyrius (2011-03-10 planavimo sąlygos Nr. V2-(3.4)-71).
- Kretingos rajono savivaldybės administracijos Kretingos miesto seniūnija (2011-03-10 planavimo sąlygos Nr. (6.21)-V6-120).
- AB „Lietuvos dujos“ (2011-03-04 planavimo sąlygos Nr. 88).
- Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos, Kretingos žemėtvarkos skyrius (2011-03-07 planavimo sąlygos Nr. 14PLS-25).
- KPD Klaipėdos teritorinis padalinys (2011-03-10 planavimo sąlygos Nr. 15. 7)
- Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos (2011-03-24 planavimo sąlygos Nr. PS-66).
- AB „Lesto“ (2011-03-30 planavimo sąlygos Nr. TS-43530-11-0581).
- Klaipėdos visuomenės sveikatos centras, Kretingos skyrius (2011-03-21 planavimo sąlygos Nr. KE2-28).
- UAB „Kretingos vandenys“ (2011-03-08 planavimo sąlygos Nr. 29-8).
- AB „Lietuvos geležinkeliai“ (2011-03-25 planavimo sąlygos Nr. 2-1349).
- TEO LT, AB (2011-03-04 planavimo sąlygos Nr. 03-2-05-531).

- UAB „Kretingos šilumos tinklai“ (2011-03-25 planavimo sąlygos Nr. R2-60).

2. Pagrindiniai plano tikslai

Specialiojo plano rengimo tikslas – parengti, suderinti ir patvirtinti Kretingos miesto paviršinių (lietaus) nuotekų tinklų plėtros specialųjį planą, kuriame būtų įvertinta esama paviršinių (lietaus) nuotekų tvarkymo būklė Kretingos mieste, nustatytos lietaus kanalizacijos tinklų infrastruktūros plėtros kryptys, siekiant aprūpinti kuo daugiau Kretingos miesto ūmonių bei gyventojų kokybiškais ir aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiomis lietaus nuotekų tvarkymo paslaugomis, numatytos planuojamų teritorijų naudojimo, tvarkymo, apsaugos priemonės ir kiti reikalavimai.

3. Plano sąsaja su teisės aktais, kitais planais ar programomis

Kretingos miesto paviršinių (lietaus) nuotekų tinklų plėtros specialusis planas parengtas vadovaujantis:

- Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu Nr. I-1120 (Žin., 1995, Nr. 107-2391; 1997, Nr. 65-1548, Nr. 96-2427; 2000, Nr. 34-953, Nr. 42-1195, Nr. 58-1708, Nr. 92-2881; 2001, Nr. 39-1358; 2003, Nr. 42-1916; 2004, Nr. 152-5532; 2006, Nr. 66-2429, 82-3256; 2007, Nr. 39-1437; 2008, Nr. 10-337, Nr. 135-5232; 2009, Nr. 159-7205; 2010, Nr. 65-3195, Nr. 84-4404);
- Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymu Nr. IX-886 (Žin., 2002, Nr. 56-2225; aktuali redakcija nuo 2010-07-01(Žin., 2010, Nr. 57-2809));
- Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu Nr. X-764 (Žin., 2006, Nr. 82-3260);
- Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymu Nr. X-147 (Žin., 1992, Nr5-7;1996, Nr. 57-1335; 2002, Nr. 61-2763; 2004, Nr. 60-2121; 2005, Nr. 47-1558; 2010, Nr. 70-3472);
- Lietuvos Respublikos vandens įstatymu Nr. IX-2089 (Žin., 2003, Nr. 36-1544; 2004, Nr. 4-44; 2004, Nr. 54-1833);
- Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo pakeitimo įstatymu Nr. IX-628 (Žin., 2001, Nr. 108-3902);
- Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu Nr. I-1495 (Žin., 1996, Nr. 82-1965; 2005, Nr. 84-3105; 2011, Nr. 77-3720);
- Lietuvos Respublikos žemės įstatymo pakeitimo įstatymu Nr. IX-1983 (Žin., 2004, Nr. 28-868);
- Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymu (Žin., 1991, Nr. 30-804; 2002, Nr. 29-1034);
- Lietuvos Respublikos kelių įstatymu (Žin., 1995, Nr. 44-1076; 2002, Nr. 101-4492);
- Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymu (Žin., 2000, Nr. 92-2883; 2007, Nr. 128-5213);
- LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu (Žin., 2004, Nr. 153-5571);

- Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymu (Žin., 2004, Nr. 69-2382);
- Kelių eismo konvencija (Žin., 2002, Nr. 2-54);
- LR aplinkos ministro 2007-10-18 įsakymu Nr. D1-515 „Dėl nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 110-4522);
- LR vyriausybės 1992-05-12 nutarimu Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ (Žin., 1992, Nr. 22-652; 1996, Nr. 2-43, Nr. 93-2193; 2007, Nr. 105-4294; 2008, Nr. 44-1643; 2010, Nr. 98-5089);
- LR aplinkos ministro 2007-04-02 įsakymu Nr. DI-193 „Dėl paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 42-1594);
- LR vyriausybės 2006-11-10 nutarimu Nr. 1100 „Dėl Kompensacijų žemės savininkams ir valdytojams, kurių žemės valdose steigiama nauja saugoma teritorija, keičiamas esamos saugomos teritorijos statusas arba nustatyti veiklos apribojimai realiai sumažina gaunamą naudą arba uždraudžia anksčiau vykdytą veiklą, apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. 123-4640);
- LR vyriausybės 2004-07-16 nutarimu Nr. 1079 „Dėl teritorijų planavimo dokumentų projektų svarstymo su visuomene nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 1996, Nr. 90-2099; 1997, Nr. 90-2261; 2004, Nr. 112-4189; 2007, Nr. 33-1190; 2010, Nr. 78-4010);
- LR vyriausybės 2004-07-16 nutarimu Nr. 920 „Dėl teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 113-4228);
- LR sveikatos apsaugos ministro 2004-09-19 įsakymu Nr. V-586 „Dėl sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 134-4878; 2009, Nr. 152-6849; 2011, Nr. 46-2201);
- LR Kultūros ministro 2005 04 29 Įsakymas Nr. IV-190 „Dėl nekilnojamųjų kultūros vertybių pripažinimo saugomomis“ (Žin., 2005, Nr. 58-2034);
- Kelių priežiūros tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Kelių priežiūros tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 25-771);
- Kelių eismo sąlygų kontrolės tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos policijos generalinio komisaro 2005 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. 5-V-671 (Žin., 2005, Nr. 130-4700);
- Kelių techniniu reglamentu KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008-01-09 įsakymu Nr. DI-11/3-3 (Žin., 2008, Nr. 9-322);
- Automobilių kelių juostos naudojimo inžineriniams tinklams kloti bendrosiomis taisyklėmis BI ITK 09, patvirtintomis Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2009 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. V-329 (Žin., 2009, Nr. 133-5825);
- Telekomunikacijų tinklų apsaugos taisyklėmis, patvirtintomis LR ryšių ir informatikos ministro 1997 09 18 įsakymu Nr.117 (Žin., 1997, Nr. 89-2244);
- LR sveikatos apsaugos ministro 2004-07-05 įsakymu Nr. V-511 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 31 d. įsakymo Nr. V-50 „Dėl Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atveju ir vertinimo atlikimo tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2004, Nr. 109-4091) ir galioja nuo 2004-07-16 iki 2011-10-31;

- LR sveikatos apsaugos ministro 2004-07-01 įsakymu Nr. V-491 „Dėl Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodinių nurodymų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 106-3947) ir galioja nuo 2004-07-09 iki 2011-10-31;
- LR aplinkos ministro 2006-05-17 įsakymu Nr. D1-236 „Dėl nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. 59-2103; 2007, Nr. 110-4522; 2009, Nr. 83-3473; 2010, Nr. 59-2938; 2011, Nr. 39-1888);
- LR aplinkos ministro 2004-07-08 įsakymu Nr. D1-376 „Dėl statybos techninio reglamento ST 2.02.05:2004 „Nuotekų valyklos. Pagrindinės nuostatos“ patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 116-4346);
- LR aplinkos ministro 2006-12-29 įsakymu Nr. D1-636 „Dėl vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 8-337; 2009, Nr. 83-3472; 2010, Nr. 89-4722; 2010, Nr. 137-7048);
- LR aplinkos ministro 2001-11-07 įsakymu Nr. 540 „Dėl paviršiaus vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklių“ (Žin., 2001, Nr. 95-3372; 2002, Nr. 105-4732; 2007, Nr. 23-892);
- LR aplinkos ministro 2007-04-02 įsakymu Nr. D1-193 „Dėl paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 42-1594);
- LR aplinkos ministro ir susisiekimo ministro 2008-01-09 įsakymu Nr. D1-11/3-3 „Dėl kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 9-322);
- Kretingos rajono teritorijos ir jos dalies - Kretingos miesto bendruoju planu (patvirtintu Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2008-12-18 sprendimu Nr. T2-322);
- 2002-2015 metų Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programa;
- Kretingos rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planu (2010 m.);
- Kretingos rajono savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldo tinklų schema (Žin., 2009, Nr. 73-3001).

4. Plano alternatyvų aprašymas

Rengiant Kretingos miesto paviršinių (lietaus) nuotekų tinklų plėtros specialųjį planą yra pateikiamos dvi Kretingos miesto paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros vystymo koncepcijos. Pirmoji remiasi savaiminės paviršinių nuotekų tvarkymo plėtros principais, o antroji koordinuotos plėtros principais.

I variantas. Savaiminės plėtros koncepcija.

Savaiminės plėtros variantas – tai nereguliuojamas ir neplanuojamas paviršinių nuotekų tvarkymas, siekiant apsaugoti aplinką nuo tašos.

Kretingos miesto teritorijoje paviršinės nuotekos būtų tvarkomos neracionaliai ir neoptimizuotai.

Savaiminės plėtros koncepcijos variantas nesprendžia šiuo metu Kretingos miesto savivaldybės teritorijai aktualių paviršinių nuotekų tvarkymo problemų, todėl nevystant paviršinių nuotekų surinkimo ir valymo sistemų, aplinka ir toliau patirs neigiama poveikį dėl paviršinių vandenų ir grunto taršos neapvalytomis paviršinėmis nuotekomis.

II variantas. Koordinuotos plėtros koncepcija.

Koordinuotos plėtros koncepcijoje siūlomų infrastruktūros sistemų vystymo sprendinių neigiamas poveikis aplinkos komponentų kokybei yra minimalus ir atitinka darnios plėtros principus, tarpusavyje derinant aplinkosauginius, socialinius ir ekonominius prioritetus. Šiame koncepcijos variante siūlomi tikslingi paviršinių nuotekų infrastruktūros sistemų vystymo būdai ir priemonės, kurie užtikrintų koncepcijoje keliamų tikslų ir uždavinių įgyvendinimą.

Todėl toliau bus nagrinėjama tik koordinuotos plėtros koncepcija.

5. Paviršinių (lietaus) nuotekų tvarkymo teritorijų nustatymas

Vadovaujantis Kretingos miesto bendroju planu (Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2008-12-18 sprendimu Nr. T2-322), miestas suskirstomas į šias teritorijų grupes:

- esamos ir perspektyvinės gyvenamųjų namų teritorijos, sodai;
- esamos ir perspektyvinės teritorijos, skirtos prekybos, paslaugų, pramogų statiniams statyti, valstybės ir savivaldybės institucijoms, kitoms iš valstybės ar savivaldybių biudžeto išlaikomoms įstaigoms, tradicinėms religinėms bendruomenėms ir bendrijoms, daugiafunkcinės paskirties teritorijos;
- esamos ir perspektyvinės teritorijos, skirtos pramonės ir gamybos įmonių, sandėlių, terminalų bei kitų sandėliavimo objektų statybai;
- esamos ir perspektyvinės visų rūšių transporto ir pėsčiųjų judėjimo, inžinierinių statinių ir inžinierinių tinklų teritorijos;
- esami ir perspektyviai žalieji plotai (bendrojo viešo naudojimo teritorijos ir apsauginiai želdiniai).

Vadovaujantis Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamentu yra nustatyti reikalavimai paviršinių nuotekų tvarkymui pagal teritorijos užstatymo pobūdį. Reikalavimai paviršinių nuotekų tvarkymui pagal teritorijos užstatymo pobūdį yra pateikti šeštame skyriuje.

6. Paviršinių (lietaus) nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptys, prioritetai ir reikalavimai paviršinių nuotekų tvarkymui pagal teritorijos užstatymo pobūdį

Planuojant teritorijas ir jose numatomą vykdyti ūkinę veiklą, projektuojant paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas, turi būti išnagrinėjami ir, esant galimybei, taikomi šie prioritetai:

- sumažinantys paviršinių nuotekų susidarymą ir (ar) surinkimą. Tai yra, turi būti įrengiama kiek galima mažiau nelaidžių paviršių (išskyrus galimai teršiamas teritorijas), įrengiami švarių paviršinių nuotekų sugerdinimo į gruntą įrenginiai, planuojamos kiek galima mažesnės galimai teršiamos teritorijos ir pan.;
- sumažinantys kiekį centralizuotai į aplinką išleidžiamų paviršinių nuotekų. Tai yra, numatomas paviršinių nuotekų panaudojimas gamybos, žaliųjų plotų laistymo, gaisrų gesinimo reikmėms ir pan.;

- sumažinantys susidarančių paviršinių nuotekų užterštumą. Tai yra, numatyti sausa galimai teršiamų teritorijų valymą, įrengti stogines taršos atžvilgiu pavojingiausiose vietose ir pan.

Siekiant vystyti paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, būtina įgyvendinti visą eilę priemonių. Šių priemonių įgyvendinimo prioritetiškumas yra skirtingas kiekvienai teritorijai, priklausomai nuo jos dydžio, teritorijų naudojimo, tvarkymo ir apsaugos reglamentų ir pan., tačiau daugeliu atveju reikia įgyvendinti šias priemones (arba dalį jų):

- sumažinti paviršinių nuotekų kiekį gerdinant jas grunte arba mažinant nelaidžių paviršių plotą;
- paviršinės nuotekos turi būti tvarkomos atskirai nuo buitinių, komunalinių ir gamybinių nuotekų. Paviršinių nuotekų išleidimas į komunalinių, buitinių, gamybinių nuotekų tvarkymo sistemas draudžiamas, išskyrus atvejus, kai šio reikalavimo neatitinkanti nuotekų tvarkymo sistema įdiegta (arba statybos leidimas išduotas) iki 2007 m. balandžio 15 d. Mišriųjų nuotekų tvarkymo sistemoms taikomi visi teisės aktuose nustatyti reikalavimai nuotekų, kurios patenka į mišriųjų nuotekų sistemą, tvarkymui;
- esant palankioms sąlygom, t. y. kai teritorijoje yra galimybė įrengti arba rekonstruoti esamas melioracijos sistemas, paviršinės nuotekos neturi būti jungiamos su drenažu;
- paviršinių nuotekų tvarkymo sistemose draudžiama šalinti (siekiant atsikratyti) vandens aplinkai kenksmingas medžiagas ir bet kokias atliekas. Tokiu šalinimu nelaikomas vandens aplinkai kenksmingų medžiagų patekimas ant teritorijų arba tiesiogiai į paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas su dulkėmis ir krituliais ar dėl reikalavimus atitinkančios teritorijoje vykdomos ūkinės veiklos (pvz., eksploataciniai išmetimai iš techniškai tvarkingų transporto priemonių, kitokių mechanizmų, purvas nuo padangų ir pan.);
- paviršinės nuotekos, į bendrą paviršinių nuotekų tvarkymo sistemą surenkamos nuo daugiau kaip 10 ha autotransportui skirtų viešųjų teritorijų (gatvių, privažiavimų, stovėjimo aikštelių), prieš išleidžiant į aplinką turi būti valomos paviršinių nuotekų valymo įrenginiuose, kurių našumas ir efektyvumas užtikrina teisės aktuose nustatytų reikalavimų laikymąsi;
- paviršinių nuotekų, surenkamų nuo transportui skirtų bendro naudojimo visuomeninių teritorijų (miestų gatvių, viešo naudojimo transporto stovėjimo aikštelių, kelių ir pan.), kurių bendras plotas didesnis kaip 10 ha, tvarkymo sistemos operatorius privalo turėti nuotekų išleidimo į aplinką uždarymo (nutraukimo) priemones, kuriomis avariniu teršalų patekimo į nuotekų tvarkymo sistemą atveju arba valymo įrenginių valymo (remonto) metu ne ilgiau kaip per 30 min. galėtų nutraukti nuotekų patekimą į aplinką;
- teritorijose, kurios nepriskirtinos galimai teršiamoms¹, esant pakankamiems plotams viešosiose bei infrastruktūros teritorijose, paviršinių nuotekų valymui numatyti sulaikymo ir (ar) išlaikymo tvenkinius, šlapžemes, filtracines priemones, kuriuos

¹ Galimai teršiama teritorija – atvira teritorija, kuri dėl joje vykdomos veiklos yra arba gali būti teršiama (eksploatacijos ar avarinės taršos atvejais) kenksmingosiomis medžiagomis: didesnis kaip 0,5 ha technikos kiemas; autotransporto, žemės ūkio technikos, kitų savaeigių mechanizmų remonto, ardymo, techninės priežiūros, dažymo teritorija (teritorija, kurioje teikiamos išvardytos paslaugos, ir didesnė kaip 0,1 ha teritorija, kurioje išvardyta veikla vykdoma savo reikmėms – prižiūrima ne daugiau kaip 20 mechanizmų); trąšų, augalų apsaugos produktų, buitinių chemijos, naftos produktų ir kitų kenksmingųjų medžiagų perpylimo, perkrovimo ar sandėliavimo vieta (išskyrus galutinius nurodytų medžiagų vartotojus); didesnė kaip 0,5 ha autotransporto stovėjimo aikštelė, išskyrus viešąsias aikšteles; centralizuota betono ruošimo ir išdavimo vieta; degalinės, naftos bazės teritorija, degalų ir kitų naftos produktų pilstymo vieta; chemijos, naftos perdirbimo, pieno, mėsos, žuvies perdirbimo, celiuliozės ir popieriaus, odų dirbimo, cukraus pramonės objekto teritorija; atliekų tvarkymo objekto, pabėgių mirkyklos teritorija (Žin., 2007, Nr. 42-1594).

- įkomponuoti, kaip kraštovaizdžio elementus ir pan. Taip pat turi būti vykdomas sausas galimai teršiamų teritorijų valymas;
- paviršinės nuotekos, atskiromis surinkimo sistemomis surenkamos nuo teritorijų, kuriose nėra taršos vandens aplinkai kenksmingomis medžiagomis šaltinių (pvz., parkai, pėsčiųjų zonos, vejos, žaidimų aikštelės, pastatų stogai ir pan.), gali būti išleidžiamos į aplinką be valymo, apskaitos ir kokybės kontrolės;
  - nuotekų išleidimui į paviršinių nuotekų surinkimo sistemas, iš kurių nuotekos į aplinką išleidžiamos be valymo ir jų valymas neprivalomas pagal LR aplinkos ministro 2007 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. D1-193 „Dėl paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 42-1594) (toliau – Reglamentas) patvirtintas nuostatas, taikomi visi nuotekų išleidimui į aplinką nustatyti reikalavimai;
  - išduodant technines sąlygas naujų vartotojų pasijungimui prie esamų (centralizuotų) paviršinių nuotekų tinklų, juos eksploatuojanti organizacija turi įvertinti esamo tinko hidraulinį pralaidumą. Jeigu esamų tinklų pralaidumas per mažas naujam vartotojui priimti, tai vartotojas turi įdiegti lietaus nuotekų debitą mažinančias priemones arba savo lėšomis pakloti naują ar rekonstruoti esamą nuotakyną iki artimiausio kritimo šulinio. Šis reikalavimas turi būti taikomas visiems naujiems vartotojams, prisijungiantiems prie esamų paviršinių nuotekų tinklų, tiek naujose, tiek esamose užstatymo teritorijose;
  - inventorizuoti ir įregistruoti esamus nuotakynus, įvertinti jų būklę ir esant poreikiui juos rekonstruoti arba pakeisti;
  - užtikrinti paviršinių nuotekų tvarkymo organizavimą, atlikti paviršinių nuotekų tvarkymo įrenginių apskaitą, teisiškai juos įregistruoti, nustatyti bešeimininkų daiktų nuosavybės teisę ir visų paviršinių nuotekų tvarkymo įrenginių balansinę vertę;
  - paviršinės nuotekos nuo urbanizuotos teritorijos paviršiaus (išskyrus žemės ūkio naudmenas ir žaliuosius plotus) gali būti išleidžiamos į melioracijos sistemas (drenažą, griovius) tik įsitikinus, kad nuotekos tenkina nuotekų išleidimui į aplinką nustatytus reikalavimus. Jeigu nuotekos netenkina anksčiau minėtų reikalavimų, prie autonominių rinktuvų žiočių turi būti įrengti vandens apvalymo statiniai (pvz., infiltracinės aikštelės, žolių filtrai ir pan.);
  - siekiant sumažinti paviršinių nuotekų susidarymą iš žaliųjų plotų bei žemdirbystės teritorijų, turi būti įrengiama arba rekonstruojama esama melioracijos sistema. Melioracijos statinių tipai, jų parametrai, komponavimas turi būti parinkti techniniu, ekonominiu, socialiniu, aplinkosauginiu bei estetiniu požiūriu;
  - nuleidžiant paviršinių vandenį iš intensyvaus eismo kelių (kai eismas viršija 2000 automobilių per parą) pakelės į melioracijos sistemas, prie autonominių rinktuvų žiočių turi būti projektuojami vandens apvalymo statiniai (infiltracinės aikštelės, žolių filtrai ir panašiai);
  - rezervuoti teritorijas paviršinių nuotekų tvarkymo sistemos (paviršinių nuotekų nuotakynui, valymo įrenginiams, nuotekų išleidimo į aplinką įrenginiams, srauto uždarymo (valdymo) įrenginiams ir pan.) objektų statybai;
  - išduodant planavimo sąlygas teritorijų planavimo dokumentų rengimui bei projektavimo sąlygas susisiekimo, pramonės, administracinių, gyvenamųjų namų ir kitų objektų statybai bei viešųjų erdvių tvarkymui būtina numatyti paviršinių nuotekų tvarkymo priemones;
  - reikalavimai paviršinių nuotekų, susidarančių ant galimai teršiamų teritorijų, tvarkymui:
    - bet kokios operacijos su vandens aplinkai kenksmingomis medžiagomis turi būti vykdomos taip, kad tokios medžiagos nepatektų ant teritorijos paviršiaus arba

- patekusios ant teritorijos paviršiaus turi būti surenkamos arba neutralizuojamos taip, kad jos nepatektų į paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas ar aplinką. Esant rizikai, kad dėl planuojamos ar vykdomos ūkinės veiklos ant teritorijos paviršiaus gali patekti vandens aplinkai kenksmingos medžiagos, teritorijos naudotojas privalo turėti priemones tokių medžiagų surinkimui ir (ar) neutralizavimui. Jeigu pagal ūkinės veiklos pobūdį vandens aplinkai kenksmingų medžiagų patekimas ant teritorijos paviršiaus yra būtinas (neišvengiamas), tokios teritorijos turi būti apsaugotos nuo paviršinių nuotekų susidarymo jose (pvz., uždengtos) arba ant jų susidarantių paviršinių nuotekų turi būti tvarkomos kaip gamybinės nuotekos (taikomi visi gamybinių nuotekų tvarkymui nustatyti reikalavimai);
- galimai teršiamos teritorijos turi būti padengtos vandeniui mažai laidžia kieta danga (asfalto, asfaltbetonio, betono ar pan.) ir įrengtos taip, kad paviršinės nuotekos nuo jų nenutekėtų ant šalia esančių teritorijų ir ant jų nepatektų vanduo nuo šalia esančių teritorijų;
  - paviršinės nuotekos, susidaranti ant galimai teršiamų teritorijų, turi būti surenkamos atskira paviršinių nuotekų surinkimo sistema (nuotakynu), kurioje turi būti įdiegtos priemonės, leidžiančios vykdyti nustatytus reikalavimus atitinkančią nuotekų apskaitą, laboratorinę kontrolę ir, esant reikalui, per 10 min. nuo sprendimo priėmimo uždaryti nuotekų išleistuvus;
  - į aplinką išleidžiamos ant galimai teršiamų teritorijų susidariusios paviršinės nuotekos turi atitikti Reglamente nustatytus reikalavimus. Paviršinės nuotekos, susidaranti ant galimai teršiamų teritorijų, kurių plotas (nuotekų surinkimo plotas) didesnis kaip 0,01 ha, prieš išleidžiant į aplinką turi būti valomos nuotekų valymo įrenginiuose (privaloma: smėlio (purvo) sėdintuvas, gravitacinis naftos atskirtuvas, papildoma naftos sulaikymo grandis (kolisenciniai atskirtuvai, sorbciniai filtrai, flotatoriai, biosorbciniai reaktoriai ar pan.); automatinės priemonės, užkertančios kelią valymo įrenginiuose sulaikytų teršalų išnešimui ir signalizuojančios apie tokį pavojų), kurių našumas ir efektyvumas užtikrina teisės aktuose nustatytų reikalavimų laikymąsi;
  - paviršinės nuotekos, susidaranti ant galimai teršiamų teritorijų, kurių plotas (nuotekų surinkimo plotas) didesnis kaip 0,02 ha, prieš išleidžiant į bendras paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas turi būti valomos bent smėlio (purvo), naftos gaudyklėse, kurių našumas ir efektyvumas užtikrina teisės aktuose nustatytų reikalavimų laikymąsi;
  - iš galimai teršiamų teritorijų, kuriose veikla jau vykdoma arba kurioms įrengti projektavimo sąlygos išduotos ir kurių paviršinėms nuotekoms išleidžiamoms į bendrus lietaus nuotakynus, esant galimybei nuo 2012 metų turi būti papildomai įrengiami nuotekų valymo įrenginiai;
  - galimai teršiamos teritorijos (objekto) statybos techniniame projekte ir (ar) projekto dalyje Aplinkos apsauga (jeigu tokia projekto dalis rengiama), prieš gaunant statybos leidimą, turi būti išvardinami paviršinių nuotekų tvarkymo sprendiniai;
  - projektuojant paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas, apskaičiuojant paviršinių nuotekų projektinį srautą ir kt., turi būti vadovaujama statybos techniniame reglamente STR 2.07.01:2003 „Vandentiekis ir nuotekų šalintuvas. Pastato inžinerinės sistemos. Lauko inžineriniai tinklai“ (Žin., 2003, Nr. 83-3804; 2009, Nr. 35-1348) nustatytais pagrindiniais nuostatomis ir kitais normatyviniais dokumentais;

- projektuojamas nuotakynas turi būti saugus nuo ištvainimo ir perkrovų ištikus nustatyto intensyvumo ir dažnio liūtimis, atsižvelgiant į patvankos lygį;
- išleidžiant paviršines nuotekas į upę, upelį, kanalą, griovį, ežerą ar tvenkinį, nuotekų lygis turi būti virš aukščiausiojo vandens lygio telkiniuose, kad nesusidarytų patvankos. Kai periodinės patvankos išvengti neįmanoma, išleistuve turi būti įrengiamas atbulinis vožtuvas;
- gatvės paviršinių nuotekų nuotakyno skersmuo turi būti nemažesnis kaip 250 mm;
- prie atskirosios sistemos buitinio ar gamybinio nuotako neturi būti jungiamas drenažo arba paviršinių (lietaus) nuotekų vamzdynas;
- paviršinių nuotekų įlajos – lietaus šulinėliai, trapai – įrengiami gatvių sankryžose, automobilių parkavimo aikštelėse, tiesiog gatvėse, žemesnėse parkų ir kiemų vietose. Lietaus šulinėlių išdėstymas priklauso nuo gatvės (aikštelės) išilginio nuolydžio, nuotėkio ploto ir apskaičiuojamas, imant nuotėkio srauto plotį prieš šulinėlius iki 2 m. Atstumas tarp lietaus šulinėlio ir nuotakyno šulinio neturi viršyti 40 m. Jungiamajame nuotake leidžiama prijungti dar vieną tarpinį lietaus šulinėlį. Jungiamojo nuotako skersmuo apskaičiuojamas, kai nuolydis 0,02, tačiau turi būti ne mažesnis kaip 200 mm;
- lietaus nuotakyno šulinėliai paprastai daromi be nusodinimo dalies, mišriojo nuotakyno – su nusodinimo dalimi ir hidrauline užtvara. Paviršinės (lietaus) nuotekos iš atvirų griovių ir kanalų į lietaus nuotakyną nuvedamos pro šulinėlius su nusodinimo dalimi;
- lietaus šulinėlio viršuje turi būti grotos su tarpais iki 50 mm;
- paviršinių (lietaus) nuotekų siurblinės įrengiamos kaip II kategorijos komunalinių nuotekų siurblinės. Prieš siurblinę rekomenduojama įrengti išlyginimo rezervuarą, paprastai tvenkinį;
- paviršinių nuotekų debitai gali būti apskaičiuojami pagal STR 2.07.01:2003 „Vandentiekis ir nuotekų šalintuvas. Pastato inžinerinės sistemos. Lauko inžineriniai tinklai“ 9 priede išdėstytą metodiką arba standarto LST EN 752-4:2002 11-ame sk. nurodytą metodiką. Lietaus parametrai bet kuriuo atveju turi būti imami pagal artimiausios meteorologinės stoties duomenis;
- nuotakynas turi būti tokio hidraulinio pralaidumo, kad gebėtų tekinti gyvenamųjų, komercijos ir pramonės pastatų nuotekas iki jų valymo vietos, nekeldamas pavojaus sveikatai ir saugumui. Taip pat turi būti sudarytos prielaidos ateities plėtrai ir papildomiems nuotėkiams iki rekonstrukcijos poreikį įrodančio dydžio;
- dideliems lietaus nuotekų debitams išvengti, nuotėkio baseine galima įrengti debito reguliavimo įrenginius. Jų dydį galima apskaičiuoti pagal šio Reglamento 21 priedo nurodymus. Projektuojant paviršinių (lietaus) nuotekų debito reguliavimo įrenginius reikia įvertinti ne tik hidrologinius ir hidraulinius aspektus, bet ir techninius, estetinius, socialinius, architektūrinius, aplinkosauginius ir kt. veiksnius;
- lietaus nuotakai turi būti apskaičiuojami visiškai pripildyti, tačiau be perkrovimo;
- siekiant apsaugoti lauko nuotakyną bei jo įrenginius nuo pažeidimo, nustatoma jų apsaugos zona po 5 m į abi puses nuo vamzdyno ašies bei įrenginių sienų. Magistralinių vamzdynų, kurių skersmuo yra 400 milimetrų ir didesnis, apsaugos zona yra žemės juosta, kurios plotis po 10 metrų nuo vamzdynų ašies sausame grunte, o drėgname grunte - ne mažiau kaip po 25 metrus. Jeigu lauko nuotakynų apsaugos zonose nustatytos ir kitų objektų (nuotekų tinklų, elektros tinklų,

susisiekimo sistemų ir pan. zonos, kuriose galioja panašūs apribojimai, taikomi tos zonos apribojimai, kur jie nustatyti griežtesni;

- projektuojant naujus paviršinių nuotekų tinklus turi būti naudojamas kartą per metus pasikartojančio lietaus intensyvumas. Nustatant nuotėkio koeficientą reikia atsižvelgti ir į teritorijos rūšį, užstatymo pobūdį ir grunto rūšį;
- nekilnojamų kultūros vertybių apsaugos zonoje prieš pradedant vykdyti žemės darbus turi būti atlikti žvalgybiniai archeologiniai tyrimai, o jei numatomi žemės darbai nekilnojamos kultūros vertybės teritorijoje – turi būti atlikti pilni archeologiniai tyrimai.

Žemiau išvardintos teritorijoms numatyti paviršinių nuotekų tvarkymo reikalavimai ir kryptys:

6.1. Esamos ir perspektyvinės gyvenamųjų namų teritorijos, sodai

Šiose teritorijose taikomos šios nuostatos:

- esant galimybei jungtis prie esamų (centralizuotų) paviršinių nuotekų tvarkymo sistemų²;
- paviršinės nuotekos turi būti tvarkomos atskirai nuo buitinių, komunalinių ir gamybinių nuotekų;
- esant galimybei įrengti vietines (decentralizuotas) paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas;
- mažo užstatymo intensyvumo gyvenamosiose ir sodininkų bendrijų teritorijose numatyti paviršinių nuotekų surinkimą į specialius rezervuarus, skirtus surinkti lietaus vandenį nuo stogų ir jį laikyti. Vėliau šis vanduo gali būti panaudojamas pvz., daržų, sodų laistymui. Rezervuarai gali būti įrengiami individualių gyvenamųjų namų teritorijose arba kvartaluose;
- rekomenduojama 2-3 % nuotėkio baseino teritorijos ploto rezervuoti paviršinių nuotekų tvarkymo priemonėms (išlaikymo/sulaikymo tvenkiniams, filtravimo juostoms filtravimo tranšėjos, smėlio filtrams ir kt.) mažo užstatymo intensyvumo gyvenamosiose teritorijose, sodininkų bendrijų teritorijose. Paviršinių nuotekų tvarkymo priemonių teritorijas projektuoti patrauklias visuomeniniams poreikiams. Rengiant paviršinių nuotekų tvarkymo priemonių techninį projektą, tikslinti įrenginių dydį ir užimamą teritoriją priklausomai nuo atitekančio debito ir užterštumo, teritorijos charakteristikų bei valymo tipo;
- vystant inžinierinę infrastruktūrą numatyti teritorijas, kuriose galėtų būti įrengiamos filtracinės juostos ir tranšėjos, sugėrimo takai, sulaikymo ir (ar) išlaikymo tvenkiniai, dirbtinės ar pusiau dirbtinės pelkės (šlapžemės), kurie įkomponuojami kaip kraštovaizdžio elementai ir pan. arba esant galimybei jungtis prie esamų lietaus nuotakynų;
- paviršinės nuotekos, atskiromis surinkimo sistemomis surenkamos nuo teritorijų, kuriose nėra taršos vandens aplinkai kenksmingomis medžiagomis šaltinių (pėsčiųjų zonos, vejų, žaidimų aikštelės, pastatų stogai ir pan.), gali būti išleidžiamos į aplinką be valymo, apskaitos ir kokybės kontrolės;

---

² Paviršinių nuotekų tvarkymo sistema – paviršinių nuotekų tvarkymui skirtų inžinerinių komunikacijų, įrenginių, statinių sistema, kurią priklausomai nuo nuotekų savybių, nustatytų aplinkos apsaugos reikalavimų ir kitų aplinkybių gali sudaryti paviršinių nuotekų nuotakynas, valymo įrenginiai, nuotekų dumblo (šlamo) tvarkymo įrenginiai, nuotekų išleidimo į aplinką įrenginiai, srauto uždarymo (valdymo) įrenginiai (priemonės), nuotekų apskaitos ir kokybės kontrolės priemonės (Žin., 2007, Nr. 42-1594).

- apželdinti plotai (vejos, skiriamosios gatvių juostos ir kt.), esantys viduryje kvartalų, turi būti įvertinami skaičiuojant nuotėkio baseino plotą;
- žalieji plotai, kuriuose neįrengta paviršinių nuotekų tvarkymo sistema, į skaičiuotiną nuotėkio baseino plotą neįtraukiami;
- išduodant planavimo sąlygas teritorijų planavimo dokumentų rengimui bei projektavimo sąlygas objektams, numatyti paviršinių nuotekų tvarkymo priemonės.

6.2. Esamos ir perspektyvinės teritorijos, skirtos prekybos, paslaugų, pramogų statiniams statyti, valstybės ir savivaldybės institucijoms, kitoms iš valstybės ar savivaldybių biudžeto išlaikomoms įstaigoms, tradicinėms religinėms bendruomenėms ir bendrijoms, daugiavertinėms paskirties teritorijoms

Šiose teritorijose taikomos šios nuostatos:

- esant galimybei jungtis prie esamų (centralizuotų) paviršinių nuotekų tvarkymo sistemų;
- esant galimybei įrengti vietines (decentralizuotas) paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas;
- paviršinės nuotekos turi būti tvarkomos atskirai nuo buitinių, komunalinių ir gamybinių nuotekų;
- vystant inžinierinę infrastruktūrą numatyti teritorijas, kuriose galėtų būti įrengiamos filtracinės juostos ir tranšėjos, poringas grindinys ar betonas, infiltravimo tranšėjos, sugėrimo takai, sulaikymo ir (ar) išlaikymo tvenkiniai, dirbtinės ar pusiau dirbtinės pelkės (šlapžemės), kurie įkomponuojami kaip kraštovaizdžio elementai;
- paviršinės nuotekos, atskiromis surinkimo sistemomis surenkamos nuo teritorijų, kuriose nėra taršos vandens aplinkai kenksmingomis medžiagomis šaltinių (pėsčiųjų zonos, vejos, žaidimų aikštelės, pastatų stogai ir pan.), gali būti išleidžiamos į aplinką be valymo, apskaitos ir kokybės kontrolės;
- Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimą būtina turėti, kai aplinką išleidžiamos paviršinės nuotekos, surenkamos nuo 10 ha ir didesnių paviršių, skirtų autotransportui (gatvių, privažiavimų, stovėjimo aikštelių), ir (ar) kai į bendrą paviršinių nuotekų tvarkymo sistemą patenka nuotekos nuo galimai teršiamų teritorijų, kurių bendras paviršinių nuotekų surinkimo plotas didesnis negu 1 ha;
- paviršinių nuotekų apskaitai vykdyti ant išleistuvų privaloma įrengti debitmačius nuo miestų ir kitų gyvenamųjų teritorijų 10 ha ir didesnio ploto, nuo pramonės įmonių bei kitų labai užterštų teritorijų ir paviršinės nuotekos turi būti analizuojamos ne rečiau kaip 4 kartus per metus (kas ketvirtį, prasidėjus lietaus);
- apželdinti plotai (vejos, skiriamosios gatvių juostos ir kt.), esantys viduryje kvartalų, turi būti įvertinami skaičiuojant nuotėkio baseino plotą;
- žalieji plotai, kuriuose neįrengta paviršinių nuotekų tvarkymo sistema, į skaičiuotiną nuotėkio baseino plotą neįtraukiami;
- išduodant planavimo sąlygas teritorijų planavimo dokumentų rengimui bei projektavimo sąlygas objektų statybai ir (ar) rekonstrukcijai, kurie skirti visuomenės poreikiams, socialinei veiklai, aptarnavimo ir paslaugų veiklai (prekybos, parodų, kongresų, sporto, turizmo ir rekreacijos, pramogų, mokslo ir studijų, sveikatos apsaugos, maldos namų), krašto apsaugai, civilinei apsaugai ir pan. numatyti paviršinių nuotekų tvarkymo priemonės;

- objekto statybos techniniame projekte ir (ar) projekto dalyje Aplinkos apsauga (jeigu tokia projekto dalis rengiama), prieš gaunant statybos leidimą, turi būti išvardinami paviršinių nuotekų tvarkymo sprendiniai.

6.3. Esamos ir perspektyvinės teritorijos, skirtos pramonės ir gamybos įmonių, sandėlių, terminalų bei kitų sandėliavimo objektų statybai

Šiose teritorijose taikomos šios nuostatos:

- esant galimybei jungtis prie esamų (centralizuotų) paviršinių nuotekų tvarkymo sistemų³;
- esant galimybei įrengti vietines (decentralizuotas) paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas;
- paviršinės nuotekos turi būti tvarkomos atskirai nuo buitinių, komunalinių ir gamybinių nuotekų;
- bet kokios operacijos su vandens aplinkai kenksmingomis medžiagomis turi būti vykdomos taip, kad tokios medžiagos nepatektų ant teritorijos paviršiaus arba patekusios ant teritorijos paviršiaus turi būti surenkamos arba neutralizuojamos taip, kad jos nepatektų į paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas ar aplinką. Esant rizikai, kad dėl planuojamos ar vykdomos ūkinės veiklos ant teritorijos paviršiaus gali patekti vandens aplinkai kenksmingos medžiagos, teritorijos naudotojas privalo turėti priemones tokių medžiagų surinkimui ir (ar) neutralizavimui. Jeigu pagal ūkinės veiklos pobūdį vandens aplinkai kenksmingų medžiagų patekimas ant teritorijos paviršiaus yra būtinas (neišvengiamas), tokios teritorijos turi būti apsaugotos nuo paviršinių nuotekų susidarymo jose (pvz., uždengtos) arba ant jų susidaranti paviršinės nuotekos turi būti tvarkomos kaip gamybinės nuotekos (taikomi visi gamybinių nuotekų tvarkymui nustatyti reikalavimai);
- galimai teršiamos teritorijos turi būti padengtos vandeniui mažai laidžia kieta danga (asfalto, asfaltbetonio, betono ar pan.) ir įrengtos taip, kad paviršinės nuotekos nuo jų nenutekėtų ant šalia esančių teritorijų ir ant jų nepatektų vanduo nuo šalia esančių teritorijų;
- paviršinės nuotekos, susidaranti ant galimai teršiamų teritorijų, turi būti surenkamos atskira paviršinių nuotekų surinkimo sistema (nuotakynu), kurioje turi būti įdiegtos priemonės, leidžiančios vykdyti nustatytus reikalavimus atitinkančią nuotekų apskaitą, laboratorinę kontrolę ir, esant reikalui, per 10 min. nuo sprendimo priėmimo uždaryti nuotekų išleistuvus;
- į aplinką išleidžiamos ant galimai teršiamų teritorijų susidariusios paviršinės nuotekos turi atitikti LR aplinkos ministro 2007 m. balandžio 2 d. įsakyme Nr. D1-193 „Dėl paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 42-1594) nustatytus reikalavimus. Paviršinės nuotekos, susidaranti ant galimai teršiamų teritorijų, kurių plotas (nuotekų surinkimo plotas) didesnis kaip 0,01 ha, prieš išleidžiant į aplinką turi būti valomos nuotekų valymo įrenginiuose (privaloma: smėlio (purvo) sėsdintuvas, gravitacinis naftos atskirtuvas, papildoma naftos sulaikymo grandis (kolisenciniai atskirtuvai, sorbciniai filtrai, flotatoriai, biosorbciniai reaktoriai ar pan.); automatinės priemonės, užkertančios kelią valymo įrenginiuose sulaikytų teršalų išnešimui ir signalizuojančios apie tokį pavojų), kurių našumas ir efektyvumas užtikrina tiesės aktuose nustatytų reikalavimų laikymąsi;

³ Paviršinių nuotekų tvarkymo sistema – paviršinių nuotekų tvarkymui skirtų inžinerinių komunikacijų, įrenginių, statinių sistema, kurią priklausomai nuo nuotekų savybių, nustatytų aplinkos apsaugos reikalavimų ir kitų aplinkybių gali sudaryti paviršinių nuotekų nuotakynas, valymo įrenginiai, nuotekų dumblo (šlamo) tvarkymo įrenginiai, nuotekų išleidimo į aplinką įrenginiai, srauto uždarymo (valdymo) įrenginiai (priemonės), nuotekų apskaitos ir kokybės kontrolės priemonės (Žin., 2007, Nr. 42-1594).

- paviršinės nuotekos, susidarančios ant galimai teršiamų teritorijų, kurių plotas (nuotekų surinkimo plotas) didesnis kaip 0,02 ha, prieš išleidžiant į bendras paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas turi būti valomos bent smėlio (purvo), naftos gaudyklėse, kurių našumas ir efektyvumas užtikrina tiesės aktuose nustatytų reikalavimų laikymąsi;
- iš galimai teršiamų teritorijų, kuriose veikia jau vykdoma arba kurioms įrengti projektavimo sąlygos išduotos ir kurių paviršinėms nuotekoms išleidžiamoms į bendrus lietaus nuotakynus, esant galimybei nuo 2012 metų turi būti papildomai įrengiami nuotekų valymo įrenginiai;
- Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimą būtina turėti, kai, į aplinką išleidžiamos paviršinės nuotekos, surenkamos nuo galimai teršiamų teritorijų, kurių paviršinių nuotekų surinkimo plotas didesnis negu 1 ha (išskyrus automobilių stovėjimo aikštes);
- paviršinių nuotekų apskaitai vykdyti ant išleistuvų privaloma įrengti debitmačius nuo pramonės įmonių bei kitų labai užterštų teritorijų ir paviršinės nuotekos turi būti analizuojamos ne rečiau kaip 4 kartus per metus (kas ketvirtį, prasidėjus lietai).;
- išduodant planavimo sąlygas teritorijų planavimo dokumentų rengimui bei projektavimo sąlygas verslo, gamybos, pramonės ir kitų objektų statybai ir (ar) rekonstrukcijai numatyti paviršinių nuotekų tvarkymo priemonės;
- galimai teršiamos teritorijos (objekto) statybos techniniame projekte ir (ar) projekto dalyje Aplinkos apsauga (jeigu tokia projekto dalis rengiama), prieš gaunant statybos leidimą, turi būti išvardinami paviršinių nuotekų tvarkymo sprendiniai.

6.4. Esamos ir perspektyvinės visų rūšių transporto ir pėsčiųjų judėjimo, inžinierinių statinių ir inžinierinių tinklų teritorijos

Šiose teritorijose taikomos šios nuostatos:

- esant galimybei jungtis prie esamų (centralizuotų) paviršinių nuotekų tvarkymo sistemų;
- vystant Kretingos miesto plėtrą turi būti pakloti magistraliniai paviršinių nuotekų tinklai. Magistralinių tinklų tiesimas turi būti vykdomas kartu su gatvių, kurių kategorijos yra B₂, C₁ ir C₂, statyba;
- esant galimybei įrengti vietines (decentralizuotas) paviršinių nuotekų tvarkymo sistemas;
- paviršinės nuotekos, į bendrą paviršinių nuotekų tvarkymo sistemą surenkamos nuo daugiau kaip 10 ha autotransportui skirtų viešųjų teritorijų (gatvių, privažiavimų, stovėjimo aikštelių), prieš išleidžiant į aplinką turi būti valomos paviršinių nuotekų valymo įrenginiuose, kurių valymo efektyvumas atitiktų teisės aktuose nustatytus reikalavimus.
- paviršinių nuotekų, surenkamų nuo transportui skirtų bendro naudojimo visuomeninių teritorijų (miestų gatvių, viešo naudojimo transporto stovėjimo aikštelių, kelių ir pan.), kurių bendras plotas didesnis kaip 10 ha, tvarkymo sistemos operatorius privalo turėti nuotekų išleidimo į aplinką uždarymo (nutraukimo) priemones, kuriomis avariniu teršalų patekimo į nuotekų tvarkymo sistemą atveju arba valymo įrenginių valymo (remonto) metu ne ilgiau kaip per 30 min. galėtų nutraukti nuotekų patekimą į aplinką;
- vystant inžinierinę infrastruktūrą numatyti teritorijas, kuriose galėtų būti įrengiamos filtracinės juostos ir tranšėjos, sugėrimo takai, sulaikymo ir (ar) išlaikymo tvenkiniai, dirbtinės ar pusiau dirbtinės pelkės (šlapžemės) ir pan. arba esant galimybei jungtis prie esamų paviršinių nuotekų tvarkymo sistemų;

- paviršinės nuotekos, atskiromis surinkimo sistemomis surenkamos nuo teritorijų, kuriose nėra taršos vandens aplinkai kenksmingomis medžiagomis šaltinių (pvz. pėsčiųjų zonos), gali būti išleidžiamos į aplinką be valymo, apskaitos ir kokybės kontrolės;
- Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimą būtina turėti, kai aplinką išleidžiamos paviršinės nuotekos, surenkamos nuo 10 ha ir didesnių paviršių, skirtų autotransportui (gatvių, privažiavimų, stovėjimo aikštelių), ir (ar) kai į bendrą paviršinių nuotekų tvarkymo sistemą patenka nuotekos nuo galimai teršiamų teritorijų, kurių bendras paviršinių nuotekų surinkimo plotas didesnis negu 1 ha;
- paviršinių nuotekų apskaitai vykdyti ant išleistuvų privaloma įrengti debitmačius nuo miestų ir kitų gyvenamųjų teritorijų 10 ha ir didesnio ploto, nuo pramonės įmonių bei kitų labai užterštų teritorijų ir paviršinės nuotekos turi būti analizuojamos ne rečiau kaip 4 kartus per metus (kas ketvirtį, prasidėjus lietu);
- apželdinti plotai (vejos, skiriamosios gatvių juostos ir kt.), esantys viduryje kvartalų, turi būti įvertinami (įtraukiami) skaičiuojant nuotėkio baseino plotą;
- išduodant planavimo sąlygas teritorijų planavimo dokumentų rengimui bei projektavimo sąlygas susisiekimo ir kitų objektų statybai ir (ar) rekonstrukcijai numatyti paviršinių nuotekų tvarkymo priemonės;
- objekto statybos techniniame projekte ir (ar) projekto dalyje Aplinkos apsauga (jeigu tokia projekto dalis rengiama), prieš gaunant statybos leidimą, turi būti išvardinami paviršinių nuotekų tvarkymo sprendiniai.

6.5. Esami ir perspektyviai žalieji plotai (bendrojo viešo naudojimo teritorijos ir apsauginiai želdiniai)

Šiose teritorijose taikomos šios nuostatos:

- vystant žaliuosius plotus, juose gali būti įrengiamos filtracinės juostos ir tranšėjos, poringas grindinys ar betonas, infiltravimo tranšėjos, sugėrimo takai, sulaikymo ir (ar) išlaikymo tvenkiniai, dirbtinės ar pusiau dirbtinės pelkės (šlapžemės), kurie įkomponuojami kaip kraštovaizdžio elementai;
- paviršinės nuotekos, atskiromis surinkimo sistemomis surenkamos nuo teritorijų, kuriose nėra taršos vandens aplinkai kenksmingomis medžiagomis šaltinių (pvz., parkai, pėsčiųjų zonos, vejos, žaidimų aikštelės ir pan.), gali būti išleidžiamos į aplinką be valymo, apskaitos ir kokybės kontrolės;
- išduodant planavimo sąlygas teritorijų planavimo dokumentų rengimui bei projektavimo sąlygas viešųjų erdvių tvarkymui numatyti paviršinių nuotekų tvarkymo priemonės;
- žalieji plotai, kuriuose neįrengta paviršinių nuotekų tvarkymo sistema, į skaičiuotą nuotėkio baseino plotą neįtraukiami.

Siekiant tinkamai parinkti konkrečiam objektui paviršinių nuotekų tvarkymo priemonės reikia įvertinti vietovės tinkamumą (teritorijos urbanizacijos laipsnį, žemės plotų poreikį, reljefą, gruntus), esamus lietaus nuotakynus, liūčių potvynio kontrolės poreikius ir galimybes, įrengimo ir eksploatacinius kaštus, teršalų išvalymo efektyvumą.

7. Bendrieji Kretingos miesto paviršinių (lietaus) nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros prioritetai

Apibendrinant šiame skyriuje pateiktą informaciją ir siekiant apsaugoti aplinką nuo taršos paviršinėmis nuotekomis, numatomi šie Kretingos miesto paviršinių (lietaus) nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros prioritetai:

1. Rezervuoti teritorijas paviršinių nuotekų tvarkymo sistemos (paviršinių nuotekų nuotakynui, valymo įrenginiams, nuotekų išleidimo į aplinką įrenginiams, srauto uždarymo (valdymo) įrenginiams ir pan.) objektų statybai ir paviršinių nuotekų valymo įrenginių statyba;
2. Sumažinti paviršinių nuotekų susidarymą ir (ar) surinkimą;
3. Užtikrinti, kad paviršinės nuotekos būtų tvarkomos atskirai nuo buitinių, komunalinių ir gamybinių nuotekų;
4. Paviršinių nuotekų tinklų plėtra visų rūšių transporto ir pėsčiųjų judėjimo, inžinierinių statinių ir inžinierinių tinklų teritorijose;
5. Paviršinių nuotekų tinklų plėtra teritorijose, skirtose pramonės ir gamybos įmonių, sandėlių, terminalų bei kitų sandėliavimo objektų statybai;
6. Paviršinių nuotekų tinklų plėtra teritorijose, skirtose prekybos, paslaugų, pramogų statiniams statyti, valstybės ir savivaldybės institucijoms, kitoms iš valstybės ar savivaldybių biudžeto išlaikomoms įstaigoms, tradicinėms religinėms bendruomenėms ir bendrijoms, daugiafunkcinės paskirties teritorijose.

8. Brėžiniai

Kretingos miesto paviršinių (lietaus) tinklų plėtros tvarkymo specialusis planas. Konceptija

9. Priedai

- 1. Savivaldybės Tarybos sprendimas dėl specialiojo plano rengimo**
- 2. Specialiojo plano rengimo darbų programa**
- 3. Planavimo sąlygos**